

СІМЕЙНЕ ПРАВО

DOI: <https://doi.org/10.18524/2411-2054.2025.59.340312>

УДК 347.626.2

В. І. Труба, докт. юрид. наук, професор, ректор
Заслужений юрист України
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра цивільно-правових дисциплін
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна
e-mail: truba-v@ukr.net
ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7782-2166>

С. Є. Морозова, канд. юрид. наук, доцент
Одеський національний університет імені І. І. Мечникова
Кафедра цивільно-правових дисциплін
Французький бульвар, 24/26, Одеса, 65058, Україна
e-mail: stella_tutela@ukr.net
ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0000-0802-745X>

ФЕНОМЕН ШЛЮБНОГО ДОГОВОРУ

У статті викладено результати досліджень інституту шлюбного договору в сімейному праві України. Для найбільш повного огляду досліджуваного інституту наведено законодавчий досвід деяких зарубіжних держав, який може стати в нагоді при удосконаленні вітчизняного законодавства.

Розглянуто правову природу відносин у шлюбному договорі, відзначено поєднання засад цивільного зобов'язання і сімейно-правового договору.

Розглядаючи умови укладення шлюбного договору та його зміст, автори відзначають неможливість шаблонного ставлення до цього виду сімейно-правового договору. Шлюбний договір використовується як засіб упорядкування майнових відносин подружжя, захисту їхніх майнових прав, а також майнових прав їхніх дітей, тож і зміст договорів залежить від багатьох чинників.

Серед проблемних моментів, притаманним застосуванню шлюбного договору, є відсутність в загальному чи обмеженому доступі інформації про укладений шлюбний договір. Це порушує права контрагентів за правочинами, другою стороною яких є особа, яка уклала шлюбний договір. На практиці зустрічаються випадки зловживання особами, які уклали шлюбний договір відносно бізнес-партнерів. З метою захисту прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, так і третіх осіб автори пропонують законодавчо запровадити спеціальний реєстр правового режиму майна подружжя. Реєстр правового режиму майна подружжя – це автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про режим володіння, користування та розпорядження майном подружжя.

Авторами проаналізовано статистичні дані посвідчених шлюбних договорів державними та приватними нотаріусами. Визначені тенденції зростання кількості посвідчених шлюбних договорів приватними нотаріусами порівняно з державними.

Звернено увагу на неналежне виконання Міністерства юстиції України своїх функцій щодо здійснення узагальнення та аналізу звітів, поданих за результатами роботи державними та приватними нотаріусами як це передбачено наказом Міністерства юстиції України від 13.12.2022 р. № 5591/5.

Ключові слова: шлюбний договір, шлюбний контракт, сімейні правовідносини, сімейно-правові договори.

Постановка проблеми. Шлюбний договір серед інших договорів, що використовуються для врегулювання сімейних відносин (про надання утримання, про сплату аліментів на дитину тощо), займає окреме місце.

Норми про шлюбний контракт (шлюбний договір) в національному законодавстві з'явилися відносно недавно, а саме у 1992 році [1].

З тих пір здійснюються дослідження, присвячені вивченню симбіозу сімейних та зобов'язальних зв'язків, сімейного права та зобов'язального права. Дійсно, сімейний зв'язок породжує права та обов'язки, особливості яких легко спостерігати, але набагато важче окреслити загальну теорію їхнього співвідношення.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання інституту шлюбного договору у сімейному праві досліджувались у монографіях Т. О. Ариванюк (2002), С. Я. Фурси (2003), О. О. Ульяненко (2003), О. І. Сафончик (2004), В. К. Антошкіної (2006), О. В. Некрасової (2008), Г. М. Ахмач (2009), Л. В. Липець (2009), О. С. Олійник (2009), О. С. Простибоженко (2017), О. В. Розгон (2018), В. А. Ватраса (2020), В. М. Чернеги (2022) та ін. Більшість згаданих авторів виконували свої наукові розвідки під керівництвом шановної професорки І. В. Жилінкової. Саме вона стала автором першої в Україні монографії, присвяченої теоретичним і практичним питанням інституту шлюбного контракту, особливостям його укладення, зміни, припинення і сфері регулювання відповідних відносин (1995). Через деякий час цю книгу було перевидано, що безумовно свідчить про її затребуваність серед представників юридичної спільноти. Крім того, І. В. Жилінкова у багатьох інших своїх наукових публікаціях досліджувала окремі аспекти шлюбного договору. Слід зазначити і про те, що Ірина Володимирівна активно займалась просвітницькою діяльністю серед юристів щодо юридичного і соціального значення шлюбного договору.

На сьогодні Україна вже пройшла той етап, коли українці вважали укладення шлюбного договору свідченням недовіри подружжя один одному. Шлюбний договір тепер сприймається як конкретний договірний режим, за допомогою якого ситуацію щодо врегулювання майнових відносин подружжя у разі розлучення можливо зробити більш передбачуваною.

Метою статті є викладення результатів дослідження окремих питань законодавчого регулювання шлюбного договору, аналізу його змісту, а також статистичних даних щодо застосування цього договору на практиці, окреслення нових шляхів щодо захисту прав подружжя, уникнення конфліктів тощо.

Виклад основного матеріалу. Шлюбні договори – це правовий інститут, що широко використовується в сучасний час, за допомогою якого подружні пари, які не бажають застосовувати певні правові положення до своєї індивідуальної справи, можуть цивілізовано урегулювати правила свого співжиття.

СК України врегульовує два правових режими майна подружжя: законний і договірний. Загальним правилом є законний режим подружжя. Цей режим застосовується, якщо подружжя не обрало іншого, договірного порядку вирішення своїх матеріальних відносин. Однак договірний режим майна подружжя не є безумовним. Умови шлюбного договору не повинні ставити одного з подружжя у надзвичайно не вигідне матеріальне становище, зменшувати обсяг прав дитини, які встановлені законодавством України. Недотримання таких правил під час укладення шлюбного договору може призвести до розірвання або визнання його недійсним у судовому порядку.

Шлюбний договір надає можливість подружжю визначити правовий режим майна, відмінний від імперативних норм. Юридична техніка шлюбного договору є такою, що подружні обов'язки відповідають частково цивільним зобов'язанням у класичному розумінні цього терміна, частково – відображають природу прав та обов'язків суто сімейного права.

Події, які можуть відбутися протягом шлюбу та життя подружжя, часом змушують їх по-різному ставитись до управління своїм майном. Управління майном чутливе до соціальних потрясінь, війн чи економічних криз, стану особистих відносин та потреб в сім'ї. Подружжя в шлюбному договорі може адаптувати способи використання свого майна відповідно до своїх бажань і потреб, враховуючи чи ігноруючи своє матеріальне становище в дошлюбний період, або в період шлюбу до укладення шлюбного договору. Адже відповідно до ч. 1 ст. 92 СК України шлюбний договір може бути укладено не лише особами, які подали заяву про реєстрацію шлюбу, а й подружжям. Не допускається укладення шлюбного договору особами, які проживають однією сім'єю, не перебуваючи у шлюбі між собою.

У главі 10 СК України наведено низку вимог до шлюбного договору. Очевидно, що досконалого типового договору неможливо передбачити. Під час приватних інтерв'ю та у виступах на круглих столах нотаріуси свідчать, що часто в шлюбні договори включають питання повернення подарунків, отриманих під час заручин; спільності чи роздільного проживання; використання наявного чи придбаного майна у майбутньому, розпорядження ним; забезпечення потреб дітей; розпорядження на випадок смерті та інші важливі питання, що вирішуються в сімейному колі. Таким чином, шлюбний договір використовується як засіб упорядкування майнових відносин подружжя, захисту їхніх майнових прав, а також майнових прав їхніх дітей.

Законодавство України містить вимоги до укладення шлюбного договору, схожі на вимоги багатьох інших європейських держав.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 94 СК України шлюбний договір укладається у письмовій формі і нотаріально посвідчується. Порядок посвідчення шлюбних договорів встановлено в главі 5 розділу II Порядку вчинення нотаріальних дій нотаріусами України від 22.02.2012 р. [3].

Незважаючи на те, що відповідно до закону шлюбним договором може змінюватися правовий статус майна, нотаріуси не зобов'язані встановлювати наявність шлюбного договору, перевіряти його зміст або вимагати згоду на відчуження майна іншого з подружжя, якщо з правовстановлюючого

документа, свідоцтва про шлюб та інших документів видно, що таке майно є не спільною, а особистою власністю одного з подружжя.

Певні складнощі виникають при захисті майнових інтересів подружжя, яке уклало шлюбний договір, а також третіх осіб, оскільки в багатьох випадках володіння, користування та розпорядження майном, належним подружжю, зачіпає інтереси третіх осіб, наприклад, контрагентів за цивільними договорами одного з подружжя, засновників (учасників) підприємницьких товариств.

Для вирішення питання про захист прав контрагентів за правочинами, другою стороною яких є особа, яка уклала шлюбний договір, а також для запобігання можливим зловживанням з боку останніх, слід звернутися до аналізу національного законодавства країн, у яких укладення шлюбного договору стало традицією, зокрема до законодавства ФРН та Франції.

Законодавством ФРН передбачено існування так званого реєстру майнових прав подружжя, в якому може бути зареєстровано шлюбний договір. Відповідно до § 1412 Цивільного уложення Німеччини подружжя може заявити свої заперечення проти правочину, укладеного одним із подружжя з третьою особою, тільки у тому разі, коли шлюбний договір було зареєстровано в реєстрі майнових прав подружжя або третя особа знала про наявність договору до здійснення правочину. Такий реєстр ведеться дільничними судами, і подружжя, за клопотанням одного або обох з подружжя, може зареєструвати шлюбний договір в будь-якому дільничному суді за місцем звичайного перебування хоча б одного з подружжя. При цьому у разі зміни місця звичайного перебування на інший округ слід повторно проводити таку реєстрацію. Реєстраційний запис щодо режиму майнових відносин подружжя публікується дільничним судом в спеціальному бюлетені, при чому у разі відступлення від вимог, встановлених законом, повідомлення має містити загальні відомості про таке відступлення. Ознайомлення з реєстром, а також отримання копій записів дозволено будь-якій особі [4].

За законодавством Франції, де шлюбні правочини можуть бути укладені тільки до реєстрації шлюбу (ст. 1395 ЦК Франції), особи, які укладають шлюб, мають надати довідку, видану їм нотаріусом, реєстратору актів цивільного стану перед реєстрацією шлюбу. Якщо в акті про реєстрацію шлюбу вказується, що контракт не укладався, то по відношенню до третіх осіб подружжя буде вважатися таким, що вступило в шлюб в рамках режиму загального права, якщо тільки в правочинах, оформлених з такими третіми особами, вони не вкажуть про те, що ними було укладено шлюбний контракт [5].

Подружжя, яке уклало шлюбний контракт, може зареєструвати відомості про укладення шлюбного контракту в Реєстрі комерсантів і товариств. Реєстр комерсантів і товариств ведеться на місцевому рівні завідувачем канцелярією кожного комерційного суду і містить дані про комерсантів і товариства, які діють на території, що підпадає під юрисдикцію даного суду. У Реєстрі комерсантів і товариств, зокрема відображаються відомості

про дату і місце укладення шлюбу, а також режим майнових відносин між подружжям. Відомості у вигляді копії або виписки з Реєстру комерсантів і товариств може отримати будь-яка особа.

Схоже правове регулювання передбачене і законодавством Квебеку (Канада) щодо захисту прав контрагентів за правочинами, другою стороною яких є особа, яка уклала шлюбний договір, а також для захисту прав самого подружжя. Відповідно до ст. 442 ЦК Квебеку повідомлення про шлюбний договір має бути зареєстроване в реєстрі особистих прав і речових прав на рухомість на підставі вимоги нотаріуса, який склав такий договір. При цьому до такого реєстру мають бути внесені всі подальші зміни до шлюбного договору. Зазначений реєстр ведеться в бюро по реєстрації прав земельних округів, вказаних Міністерством юстиції Квебеку, реєстри і документи, які зберігаються в таких бюро, є публічними документами (ст. 2969-2971 ЦК Квебеку) [6].

Як бачимо, законодавством ФРН, Франції та Квебеку встановлено схожий порядок регулювання оприлюднення відомостей про шлюбні контракти. Таке положення якнайкраще, на нашу думку, відповідає як захисту третіх осіб – контрагентів за правочинами з особами, які уклали шлюбний договір (контракт), так і запобіганню зловживань останніми, а також для захисту добросовісного подружжя, спадкоємців подружжя.

Згідно зі ст. 115 ЦК Латвійської Республіки для надання шлюбним договорам обов'язкової сили у відносинах з третіми особами вони підлягають внесенню в реєстр майнових відносин подружжя, а шлюбні договори про нерухоме майно – також в земельні книги. Положення шлюбного договору, що обмежують права, які набувають треті особи на спільно нажите майно, не пов'язують цих третіх осіб [7].

На нашу думку, є декілька шляхів вирішення питання про реєстрацію правового режиму майна подружжя. Перший – це законодавче закріплення права подружжя вносити відомості щодо укладення ними шлюбного контракту до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців. Другий – це законодавче закріплення права подружжя вносити відомості щодо укладення ними шлюбного контракту до Державного реєстру актів цивільного стану громадян. Третій – запровадження спеціального реєстру правового режиму майна подружжя у вітчизняному законодавстві. Такий реєстр має бути запроваджено у вигляді автоматизованої системи збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про режим володіння, користування та розпорядження майном подружжя. Останній шлях видається доцільнішим. Реєстрація режиму майна подружжя, відмінного від передбаченого законом, допоможе забезпечити захист прав та інтересів як самого подружжя, їхніх дітей, так і третіх осіб.

З роками у нашій державі шлюбний договір стає все більш популярним. Однак трапляються непоодинокі випадки, коли його використовують як інструмент поділу майна подружжя перед розірванням шлюбу, а не для визначеної законодавством мети.

Відповідно до ст. 14 Закону України «Про нотаріат» нотаріуси мають подавати статистичні звіти. За період чинності цього Закону вимоги щодо звітності нотаріусів, передбачені у підзаконних нормативно-правових актах,

Якщо порівняти кількість реєстрацій, виконаних приватними та державними нотаріусами, то з графіка видно, що ще у 1998 році відсоток договорів, посвідчених державними та приватними нотаріусами був майже 50/50. Надалі майже з кожним роком вклад у загальну кількість посвідчених договорів державними нотаріусами зменшувався (блакитна лінія з трикутниками), а приватних – зростав (помаранчева лінія з трикутниками). Аномалією такої тенденції став 2022 рік. При загальному падінні кількості посвідчених договорів вклад державних нотаріусів зріс на 549 %, а приватних – зменшився на 70 % відносно 2021 року.

Зменшення кількості укладених шлюбних договорів у 2022 році пояснюється, на нашу думку, введенням воєнного стану, значним відтоком громадян за кордони нашої держави на період воєнної агресії, закриттям державних реєстрів або обмеженням доступу до них, зокрема Постановою Кабінету Міністрів України від 28.02.2022 р. № 164 «Деякі питання нотаріату в умовах воєнного стану». Метою ухвалення згаданої постанови є вжиття ефективних заходів щодо уникнення негативних наслідків, зумовлених веденням бойових дій, окупацією РФ окремих територій, запобігання ризикам порушення майнових прав громадян.

За весь період існування в законодавстві шлюбних договорів, їх значну кількість, посвідчених приватними нотаріусами можна пояснити зручністю, оперативністю, ввічливістю офісних працівників нотаріальних контор, а також вигідним їх територіальним розміщенням, відсутністю черг (у порівнянні із державними нотаріальними конторами). Відповідальне ставлення фахівців Міністерства юстиції України до збору та оприлюднення таких даних безумовно полегшить роботу установ та організацій, науковців у сфері юриспруденції, соціології тощо.

Висновки і пропозиції. Підсумовуючи, слід відзначити, що шлюбний договір є феноменальним правовим явищем. Суспільство поступово відходить від думки про те, що договір, який покликаний забезпечувати права та обов'язки сторін у шлюбі, підриває довіру, ідеї партнерства і рівності, на яких ґрунтуються відносини подружжя, зумовлює примус чи нерівність. Те, що в державах зі сталою правовою традицією формувалось століттями, у нас за трохи більше 30 років еволюціонувало. Шлюбний договір слід вважати найважливішим соціальним інститутом, спрямованим на упорядкування сімейних відносин, зменшення кількості розлучень. Адже під час обговорення найбільш важливих сторін майбутнього сімейного життя (маючи на меті укладення шлюбного договору) особи можуть вчасно та врівноважено дійти висновку навіть і про недоцільність або передчасність укладання шлюбу, а їхня здатність відкрито обговорювати економічні аспекти сімейного життя дасть можливість уникнути ймовірних серйозних проблем у майбутньому.

З метою захисту прав та інтересів подружжя, їхніх дітей, так і третіх осіб пропонуємо законодавчо запровадити спеціальний реєстр правового режиму майна подружжя. Реєстр правового режиму майна подружжя – це автоматизована система збирання, накопичення, захисту, обліку та надання інформації про режим володіння, користування та розпорядження майном подружжя.

Вважаємо за необхідне звернути увагу на неналежне виконання Міністерством юстиції України своїх функцій щодо здійснення узагальнення та аналізу звітів, поданих за результатами роботи державними та приватними нотаріусами як це передбачено наказом Міністерства юстиції України від 13.12.2022 р. № 5591/5.

Напрямки подальших наукових пошуків. Питання врегулювання та застосування шлюбного договору тісно пов'язані зі спадковим договором. Поняття, ознаки та особливості законодавчого регулювання спадкового договору потребують окремого дослідження і висвітлення у подальшому та можуть стати предметами нових наукових розвідок.

Список використаної літератури

1. Про внесення змін і доповнень до Кодексу про шлюб та сім'ю Української РСР: Закон України від 23.06.1992 р. № 2488-XII. Оф. веб-сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2488-12#Text> (дата звернення 12.09.2025).
2. Жилінкова І. В. Шлюбний контракт: монографія. Харків, 1995. 172 с.
3. Порядок вчинення нотаріальних дій нотаріусами України, затверджений наказом Міністерства юстиції України від 22.02.2012 р. № 296/5, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 22.02.2012 р. за № 282/20595 Оф. веб-сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (дата звернення 12.09.2025).
4. Wirkungen gegenüber Dritten. Bürgerliches Gesetzbuch. URL: https://www.buzer.de/1412_BGB.htm (дата звернення 12.09.2025).
5. Code civil des Français. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000006439151 (дата звернення 12.09.2025).
6. Code civil du Québec. URL: <https://www.legisquebec.gouv.qc.ca/fr/version/lc/ccq-1991?code=se:442&historique=20221003> (дата звернення 12.09.2025).
7. Civillikums. Latvijas Republikas Likums. Pieņemts: 28.01.1937. Stājas spēkā: 01.09.1992. URL: <https://likumi.lv/ta/id/225418-civillikums> (дата звернення 12.09.2025).
8. Деякі питання формування звітності про роботу державних, приватних нотаріусів, Міністерства юстиції України та його територіальних органів у сфері нотаріату: Наказ Міністерства юстиції України 13 грудня 2022 р. № 5591/5, зареєстрований в Міністерстві юстиції України 14.12.2022 р. за № 1594/38930. Оф. веб-сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1594-22#n25> (дата звернення 12.09.2025).
9. Інструкція щодо заповнення та подання форми звітності № 1-нотаріат (річна) «Звіт про роботу державних, приватних нотаріусів, Міністерства юстиції України та його територіальних органів у сфері нотаріату», затверджена наказом Міністерства юстиції України від 13.12.2022 р. № 5591/5, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 14.12.2022 р. за № 1594/38930. Оф. веб-сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1594-22#n25> (дата звернення 12.09.2025).

References

1. Zakon Ukrainy «Pro vnesennya zmin i dopovnen' do Kodeksu pro shlyub ta sim'yu Ukrainy» koyi RSR» vid 23.06.1992 № 2488-XII. Of. veb-sayt VRU. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2488-12#Text> (data zvernennya 12.09.2025) [in Ukrainian].
2. Zhylinkova I. V. (1995). Shlubnyy kontrakt: monohrafiya. Kharkiv. 172 s. [in Ukrainian].
3. Poryadok vchynennya notarial'nykh diy notariusamy Ukrainy, zatverdzhenny nakazom Ministerstva yustytisiy Ukrainy vid 22.02.2012 № 296/5, zareyestrovanyum v Ministerstvi yustytisiy Ukrainy 22.02.2012 za № 282/20595 Of. veb-sayt VRU. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0282-12#Text> (data zvernennya 12.09.2025) [in Ukrainian].
4. Wirkungen gegenüber Dritten. Bürgerliches Gesetzbuch. URL: https://www.buzer.de/1412_BGB.htm (data zvernennya 12.09.2025).
5. Code civil des Français. URL: https://www.legifrance.gouv.fr/codes/article_lc/LEGIARTI000006439151 (data zvernennya 12.09.2025).

6. Code civil du Québec. URL: <https://www.legisquebec.gouv.qc.ca/fr/version/lc/ccq-1991?code=se:442&historique=20221003> (data zvernennya 12.09.2025).
7. Civillikums. Latvijas Republikas Likums.. Pieņemts: 28.01.1937. Stājas spēkā: 01.09.1992. URL: <https://likumi.lv/ta/id/225418-civillikums> (data zvernennya 12.09.2025).
8. Deyaki pytannya formuvannya zvitnosti pro robotu derzhavnykh, pryvatnykh notariusiv, Ministerstva yustytysi Ukrayiny ta yoho terytorial'nykh orhaniv u sferi notariatu: Nakaz Ministerstva yustytysi Ukrayiny 13 hrudnya 2022 roku № 5591/5, zareyestrovany v Ministerstvi yustytysi Ukrayiny 14.12.2022 za № 1594/38930. Of. veb-sayt VRU. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1594-22#n25> (data zvernennya 12.09.2025) [in Ukrainian].
9. Instruktsiya shchodo zapovnennya ta podannya formy zvitnosti № 1-notariat (richna) «Zvit pro robotu derzhavnykh, pryvatnykh notariusiv, Ministerstva yustytysi Ukrayiny ta yoho terytorial'nykh orhaniv u sferi notariatu», zatverdzhena nakazom Ministerstva yustytysi Ukrayiny vid 13.12.2022 № 5591/5, zareyestrovano v Ministerstvi yustytysi Ukrayiny 14.12.2022 za № 1594/38930. Of. veb-sayt VRU. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z1594-22#n25> (data zvernennya 12.09.2025) [in Ukrainian].

Стаття надійшла 15.09.2025 р.

V. I. Truba, Doctor of Juridical Sciences, Professor,
Rector of Odesa I. I. Mechnikov National University
Honored Lawyer of Ukraine
24/26 Frantsuzkyi Blvd, Odesa, 65058, Ukraine
e-mail: truba-v@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0000-0001-7782-2166>

S. Ye. Morozova, PhD in Law, Associate Professor
Odesa I. I. Mechnikov National University
the Department of Civil Law Disciplines
24/26 Frantsuzkyi Blvd, Odesa, 65058, Ukraine
e-mail: stella_tutela@ukr.net

ORCID iD: <https://orcid.org/0009-0000-0802-745X>

THE PHENOMENON OF THE MARRIAGE CONTRACT

Summary

The article presents the results of research into the institution of marriage contract in family law of Ukraine. For the most complete overview of the institution under study, the legislative experience of some foreign states is presented, which may be useful in improving domestic legislation.

The legal nature of relations in a marriage contract is considered, and the combination of the principles of civil obligation and family law contract is noted.

The authors consider the conditions for concluding a marriage contract and its content. They note the impossibility of a template approach to this type of family law contract. A marriage contract is used as a means of regulating the property relations of spouses, protecting their property rights, as well as the property rights of their children, so the content of the contracts depends on many factors.

Among the problematic aspects inherent in the application of a marriage contract is the lack of general or limited access to information about the concluded marriage contract. This violates the rights of counterparties under transactions, the other party to which is the person who concluded the marriage contract. In practice, there are cases of abuse by persons who concluded a marriage contract in relation to business partners. In order to protect the rights and

interests of spouses, their children, and third parties, the authors propose to legislatively introduce a special register of the legal regime of marital property. The register of the legal regime of marital property is an automated system for collecting, accumulating, protecting, recording and providing information about the regime of ownership, use and disposal of marital property. The authors analyzed statistical data on marriage contracts certified by public and private notaries. Trends in the growth of the number of marriage contracts certified by private notaries compared to public ones were identified. Attention is drawn to the improper performance by the Ministry of Justice of its functions in generalizing and analyzing reports submitted based on the results of work by public and private notaries, as provided for by the Order of the Ministry of Justice of Ukraine dated 13.12.2022 No. 5591/5.

Keywords: marriage contract, family legal relations, family legal contracts.